

Sygn. akt IV U 295/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2019 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Robert Grygiel

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Karina Zbroińska

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2019 roku w Częstochowie na rozprawie

sprawy E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o odsetki od pobieranych nienależnie świadczeń

na skutek odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 8 lutego 2019 roku Nr (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 lutego 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zobowiązał E. K. do zapłaty odsetek w kwocie 284,01 złotych za okres od 12 lipca 2018 roku, to jest od następnego dnia po doręczeniu decyzji z dnia 5 lipca 2018 roku, do 8 lutego 2019 roku, to jest do dnia wydania decyzji.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła E. K. podnosząc, że aktualnie spłaca już zadłużenie z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia społecznego a jednocześnie z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie ponieść wszystkich wydatków związanych z tym postępowaniem w szczególności nie jest w stanie spłacać odsetek od pobranych nienależnych świadczeń.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 5 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. zobowiązał E. K. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 września 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku i od 1 czerwca 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku w kwocie 6.985,56 złotych oraz odsetek za okres od 16 września 2016 roku do 5 lipca 2018 roku w kwocie 671,01 złotych. Decyzja ta została doręczona E. K. w dniu 11 lipca 2018 roku. Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej z dnia 12 lipca 2018 roku organ rentowy pismem z dnia 7 września 2018 roku poinformował ubezpieczoną, że od dnia 1 października 2018 roku nienależnie pobrane świadczenie w wysokości 7.656,57 złotych zostało rozłożone na 10 rat i będzie potrącane z miesięcznych kwot świadczenia.

Decyzję z dnia 5 lipca 2018 roku ubezpieczona zakwestionowała w odwołaniu skierowanym do Sądu wnosząc o nie obciążanie jej kwotą nienależnie pobranego świadczenia.

Sąd Okręgowy w Częstochowie IV Wydział Pracy Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu odwołania od decyzji z dnia 5 lipca 2018 roku w sprawie IV U 1198/18 punktem I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że ubezpieczona E. K. nie ma obowiązku zwrotu odsetek z tytułu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 16 września 2016 roku do 5 lipca 2018 roku w kwocie 671,01 złotych, jednocześnie Sąd oddalił odwołanie w pozostałym zakresie, a więc także w zakresie dotyczącym ustalenia, że doszło faktycznie do pobrania nienależnych świadczeń za okres od 1 września 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz za okres od 1 czerwca 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku w łącznej kwocie 6.985,56 złotych. Wyrok ten jest wyrokiem prawomocnym. Sąd Okręgowy stwierdzając w punkcie I wyroku z dnia 4 grudnia 2018 roku w sprawie IVU 1198/18, że E. K. nie jest zobowiązana do zwrotu odsetek za okres od 16 września 2016 roku do 5 lipca 2018 roku w szczególności wskazywał na fakt, że dopiero decyzja stwierdzająca pobranie świadczeń nienależnie pełni rolę wezwania do zapłaty a co za tym idzie odsetki od świadczenia nie mogą być wymagane za okres poprzedzający doręczenie decyzji w przedmiocie ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń i w przedmiocie w ogóle ustalenia, że świadczenie zostało pobrane nienależnie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wykonując prawomocny wyrok Sądu w sprawie IV U 1198/18 wydał decyzję z dnia 8 lutego 2019 roku, w której zobowiązał E. K. do zapłaty odsetek od dnia 12 lipca 2018 roku, to jest od dnia następującego po dacie doręczenia odwołującej decyzji z dnia 5 lipca 2018 roku, do dnia 8 lutego 2019 roku, to jest do dnia wydania tejże decyzji i odwołanie od tej właśnie decyzji z dnia 8 lutego 2019 roku jest przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego w niniejszym postępowaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z artykułem 138 ustęp 1 oraz ustęp 2 punkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dziennik Ustaw z dnia 2018 roku, pozycja 1270 ze zmianami) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ustępu 1 uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistniałych okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania. W stanie faktycznym w sprawie okolicznością niesporną jest, że na mocy prawomocnej decyzji z dnia 5 lipca 2018 roku stwierdzono pobranie nienależnych świadczeń w kwocie 6.985,56 złotych.

Zgodnie z artykułem 84 ustęp 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2019 roku, pozycja 300 ze zmianami) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego w uwzględnieniu ustępu 11, przy czym ustęp 11 nie ma tutaj zastosowania w tym postępowaniu. Zgodnie z artykułem 481 paragraf 1 oraz paragraf 2 kodeksu cywilnego, do którego odsyła artykuł 84 ustęp 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była odznaczona należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, jednakże, gdy wierzyciel jest oprocentowany w wysokości wyższej wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. W konsekwencji stwierdzenie zaskarżonej decyzji, że odwołująca jest zobowiązana do zapłaty odsetek od dnia następującego po dacie doręczenia decyzji z dnia 5 lipca 2018 roku w ocenie Sądu Okręgowego należało uznać za uzasadnione. W dniu 11 lipca 2018 roku doręczono odwołującej decyzję stwierdzającą fakt nienależnego pobrania świadczeń i wysokość tych nienależnie pobranych świadczeń wraz ze zobowiązaniem do zwrotu tej kwoty i decyzja ta pełni w istocie rolę wezwania do zapłaty. Od następnego dnia odwołująca pozostawała i pozostaje w zwłoce ze spełnieniem tego świadczenia. W tym, w tym kontekście żądanie przez organ rentowy odsetek należało uznać za jak najbardziej uzasadnione. Kwestia sytuacji osobistej odwołującej w szczególności sytuacji majątkowej związanej z podjęciem spłaty zobowiązania wynikającego z decyzji z dnia 5 lipca 2018 roku oraz kwestia stanu zdrowotnego nie ma

i nie może mieć w świetle przepisów prawa ustawy w systemie ubezpieczeń społecznych żadnego wpływu na ustalenie zobowiązania do zapłaty tych odsetek. W konsekwencji odwołanie, jako nieuzasadnione zostało oddalone.

Orzeciono na podstawie artykułu 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego oraz przepisów szczegółowo wskazanych w treści uzasadnienia.